

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 676. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708758358416/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

dette sidste ord, og i hans halvfemser-retorik betyder det klart nok noget mindre afgrænset og entydigt end i stilistikken; det er snarere en religionspsykologisk kategori.

Forskr. blev også læst og påskønnet i andre nabolande, således med en begejstret omtale i det bergensiske tidsskrift *Santiden* 1891 (s. 78-80) ved Gerhard Gran. Han kalder den en »Dichtung und Wahrheit«, »et lyrisk epos i prosa«, og fremhæver værkets dobbelte karakter af protest og befrielse. Som satire – og selvdøm – flænger det ikke mindre dybt end *Adam Homo*; ved at sprænge naturalismens »regler for god fortællekunst« er digteren kommet lykkeligt ud af sit undertiden dumt-negative forhold til moderne (naturalistisk) digtning. Gran går overhovedet ikke ind på bogens narrative indhold, men vover den vurdering, »at man formodentlig fra den bog vil kunne datere en ny fase i fortællekunstens udvikling her i Norden«.

Sammenfattende kan man vel sige, at modtagelsen af romanen i én retning hæftede sig ved det – som det syntes – uformelige og det aktuelt skandaløse, i en anden retning ved det livfulde, subjektive og ofte betagende i form og indhold. Med årene fæstedes billedet af bogen, med vægt på det sidste, som et af digterens hovedværker. Ved digterens 50 års dag i 1896 resumerede Georg Brandes i en artikel¹¹ opfattelsen af værkets personlige og sværmeriske karakter, med Edith som centrum og juninatscenen som »en af de skønneste i dansk Poesi«.

En anden celebrering af digteren og romanen findes på et par inspirerede sider i Vilh. Andersens bog *Bachstoget i Norden* (1904), hvor Drachmann ses som en dansk Dionysosdyrker. De oplyser flot, men er måske også reduktive: digterens drøm om en stor omvæltning opfattes som psykologisk, ikke spor politisk, og Drachmann formenes at savne satirisk åre. Fortolkeren og digteren synes her at stå på hver sin side af det demokratiske systemskifte 1901; Vilh. Andersen hører næppe den gamle knurren og fortvivlelse; han var også en glad ægtemand.

Da tiden for nye celebreringer og skandaler (Rådhusfesten 1906) og digterens liv var endt i 1908, var det øjeblikket til monstring af det uhyre forfatterskab. Opgaven blev løst af Valdemar